

Διδαχί

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 31 ΙΟΥΛΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 83

ΑΠΟΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΕΒΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Ματ 9:27-35

Δύο θαύματα θεραπείας συνιστούν το περιεχόμενο του ευαγγελικού αναγνώσματος της Ζ΄ Κυριακής του Ματθαίου. Μέσα από τη θεραπεία των διάφορων ασθενειών που πλήττουν την ανθρωπότητα, η Βασιλεία του Θεού περιγράφεται ως απαλλαγή από τις συνέπειες της απομάκρυνσης του ανθρώπου από τον Θεό. Η αφήγηση είναι απλή. Η περικοπή αρχίζει με την κραυγή δύο τυφλών ανθρώπων για έλεος. Πληροφορημένοι πιθανότατα από τις φήμες που κυκλοφορούσαν για τη θεραπεία της κόρης του Ιαΐρου (Ματ 9:26), ακολούθησαν τον Ιησού φωνάζοντας πίσω του: “Σπλαχνίσου μας, Γιε του Δαβίδ”. Είναι εμφανές από το φραστικό που χρησιμοποιούν οι τυφλοί στην έκκλησή τους για βοήθεια ότι αναγνωρίζουν στο πρόσωπο του Ιησού τον Μεσσία, τον απεσταλμένο από τον Θεό λυτρωτή που θα εγκαταστήσει τη βασιλεία του Θεού στη γη. Η επίκληση “**έλεησον ημάς**” χρησιμοποιείται συνήθως σε προσευχές προς τον Θεό, όταν οι άνθρωποι ζητούν από αυτόν κάποια χάρη που θεωρούν ότι δεν την αξίζουν, όπως συγχώρεση των αμαρτιών τους, προστασία από τους εχθρούς και άλλα παρόμοια. Επίσης, η προσφώνηση “Υιὲ Δαυίδ”

δηλώνει ότι αυτός προς τον οποίο απευθύνεται αναγνωρίζεται ως ο μελλοντικός ηγεμόνας που ο Θεός υποσχέθηκε με τους προφήτες του ότι θα στείλει για να απαλλάξει την ανθρωπότητα από την καταδυναστευση του κακού.

Τόσο με τις κραυγές τους όσο και με την επιμονή τους να ακολουθήσουν τον Ιησού ακόμα κι όταν μπήκε σε κάποιο σπίτι οι δυο τυφλοί απέδειξαν περίτρανα την πίστη τους. Όμως ο Χριστός τους απευθύνει ακόμα μια ερώτηση, πιο ειδική: **“Πιστεύετε πως μπορώ να το κάνω αυτό;”** (στχ 28). Δεν τους ρωτάει αν πιστεύουν γενικά στη δύναμη του Θεού, αλλά αν πιστεύουν σ’ αυτόν. Αυτό που στην πραγματικότητα ζητάει από αυτούς είναι μία ακόμα διαβεβαίωση ότι τον αναγνωρίζουν ως Μεσσία. Έτσι, μετά την ξεκάθαρα καταφατική απάντησή τους, **“Ναι, Κύριε!”**, εκπληρώνει την επιθυμία τους αγγίζοντας τα μάτια τους και λέγοντας: **“Να σας συμβεί ό,τι ακριβώς πιστεύετε”** (στχ 29).

Τα μάτια των τυφλών ανοίχτηκαν αμέσως, προκαλεί όμως εντύπωση η προσταγή του Χριστού προς τους τυφλούς αμέσως μετά τη θεραπεία τους: **“Προσέξτε να μην το μάθει κανένας”** (στχ 30). Ενώ, δηλαδή, επέμενε τόσο πολύ στην αναγνώριση από την πλευρά των τυφλών της μεσσιανικότητάς του, τελικά τους απαγορεύει να τη διακηρύξουν. Η εξήγηση της απαγόρευσης αυτής, την οποία ο Ιησούς επαναλαμβάνει συχνά μετά από κάποιο θαύμα, βρίσκεται προφανώς στη βούλησή του να ελέγξει τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει κατανοητή η μεσσιανικότητά του από το πλήθος που τον ακολουθεί. Ο Ιησούς γνωρίζει καλά πόσο εύκολο είναι να προκαλέσει με τα θαύματά του ένα κύμα ενθουσιασμού στους ανθρώπους που έρχονται κοντά του, αναζητώντας θεραπεία και τροφή. Σε μια εποχή σκληρής καταπίεσης, φτώχειας και εκμετάλλευσης ήταν πάρα πολύ εύκολο η σωτηρία που επαγγελόταν ο Ιησούς να κατανοηθεί ως πολιτική απελευθέρωση από τον ρωμαϊκό ζυγό (πρβλ Ιωα 6:14-15). Αυτό που προσπαθεί επομένως να αποφύγει ο Ιησούς περιορίζοντας τη δημοσιοποίηση των θαυμάτων του είναι ένα πρόωρο και στηριγμένο σε λάθος βάση πολιτικό μεσσιανικό κίνημα.

Πρώτη προτεραιότητα του Χριστού παραμένει η κατανόηση από την πλευρά των μαθητών του και του πλήθους που τον ακολουθεί ότι η Βασιλεία του Θεού που επαγγέλλεται δεν είναι άλλο ένα επαναστατικό κίνημα της εποχής για την ανατροπή της ρωμαϊκής κυριαρχίας, αλλά ένας αγώνας για την ανατροπή όλων των δομών του κόσμου τούτου. Στο τραγούδι με το οποίο ο προφήτης Ησαΐας (35:56) περιγράφει τη λαχτάρα του λαού για τον ερχομό του λυτρωτή η ανατροπή αυτή παριστάνεται με πολύ ζωηρές εικόνες:

Τότε τα μάτια θ' ανοιχτούνε των τυφλών
και των κουφών τ' αφτιά θ' ακούσουν.
Τότε ο χωλός καθώς το ελάφι θα πηδά,
κι η γλώσσα των κωφάλαλων θα ρητορεύει·
γιατί στην έρημο θ' αναβρύσουν πλήθος τα νερά
και θ' ανοιχτούν στη διψασμένη γη φαράγγια.

Είναι αξιοσημείωτο ότι ακριβώς όπως προαναγγέλλεται στους στίχους του παραπάνω τραγουδιού (Τότε τα μάτια θ' ανοιχτούνε των τυφλών ... κι η γλώσσα των κωφάλαλων θα ρητορεύει), αμέσως μετά τη θεραπεία των τυφλών, ο Χριστός θεραπεύει έναν κωφάλαλο, απαλλάσσοντάς τον από το δαιμόνιο που τον καταδυναστεύει. Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της εποχής πολλές ασθένειες θεωρούνταν συνέπεια της κυριαρχίας δαιμονικών δυνάμεων πάνω στον άνθρωπο. Ο Ιησούς κάθε φορά που έρχεται αντιμέτωπος με τέτοιες καταστάσεις δεν συζητά καθόλου την αιτία της ασθένειας, δεν κάνει λόγο ούτε για άφεση αμαρτιών, αλλά προστάζει με αυθεντικό τρόπο τα δαιμόνια να εγκαταλείψουν τον άνθρωπο. Με αυτόν τον τρόπο διακηρύσσει με τον πλέον σαφή τρόπο ότι στον καινούργιο κόσμο που επαγγέλλεται, στη Βασιλεία του Θεού, δεν υπάρχει χώρος για το κακό, με οποιαδήποτε μορφή και αν αυτό εμφανίζεται.

Οι αντιδράσεις του πλήθους μετά από το δεύτερο αυτό θαύμα δικαιολογούν το ενδιαφέρον του Ιησού να αποφύγει ενδεχόμενες στρεβλές θεωρήσεις του έργου του: **“Τα πλήθη θαύμασαν και διακήρυτταν: “Ποτέ ως τώρα δεν είδαν οι Ισραηλίτες τέτοια πράγματα!”**” (στχ 33). Και είναι αλήθεια· από την εποχή της βαβυλωνίας αιχμαλωσίας, έξι αιώνες πριν, ο λαός δεν θυμάται ανάλογες περιπτώσεις τέτοιας δυναμικής παρέμβασης του Θεού στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Θυμίζουν τις μέρες των προφητών Ηλία και Ελισαίου ή ακόμα πιο παλιά τις μέρες του Μωυσή, όταν ο Θεός **“έν χειρι κραταιῶ καὶ βραχίονι ὑψηλῶ”** έβγαλε τους Ισραηλίτες από την Αίγυπτο, φρόντισε τις ανάγκες τους στην έρημο και τους κατέστησε λαό του.

Αλλά το ίδιο αυτό θαύμα αποκαλύπτει άλλη μια πλευρά των στρεβλώσεων στη θεώρηση του έργου του Ιησού που η πνευματική τυφλότητα μπορεί οδηγήσει τους ανθρώπους: **“Οι Φαρισαίοι όμως έλεγαν: “Με τη δύναμη του άρχοντα των δαιμονίων εκδιώκει τα δαιμόνια!”**” (στχ 34). Το σκεπτικό των Φαρισαίων είναι απλό. Λίγο παραπάνω, στο ίδιο κεφάλαιο του Ευαγγελίου είχαν κατηγορήσει τον Ιησού για συναναστροφή με αμαρτωλούς ανθρώπους (9:11). Κατά συνέπεια, η όποια δύναμη εμφανίζεται να

κατέχει ενάντια στο κακό, δεν μπορεί παρά να προέρχεται από τον αίτιο του κακού, τον Σατανά. Η αντίδραση αυτή είναι απολύτως δικαιολογημένη. Οι Φαρισαίοι ασκούσαν μια ορισμένη πνευματική εξουσία πάνω στις ιουδαϊκές κοινότητες, ισχυριζόμενοι ότι είναι οι μόνοι που ερμηνεύουν σωστά το θέλημα του Θεού. Ο μόνος τρόπος, επομένως, για να μην υποσκάψουν τη δική τους εξουσία, και εφόσον δεν μπορούσαν να αρνηθούν τη δύναμη του Ιησού, ήταν να αμφισβητήσουν την πηγή της δύναμής του.

Όλες αυτές οι στρεβλές θεωρήσεις του έργου του Ιησού, πολιτικές και πνευματικές, θα τον οδηγήσουν τελικά στον θάνατο. Ο ίδιος το γνωρίζει· παρ' όλα αυτά, βέβαιος ότι τελικά “τα μάτια θ' ανοιχτούνε των τυφλών, και των κουφών τ' αφτιά θ' ακούσουν”, δεν ανέκοψε τη δράση του, αλλά όπως σημειώνει ο ευαγγελιστής στο τέλος της ενότητας: “περιόδευε σ' όλες τις πόλεις και στα χωριά, δίδασκε στις συναγωγές τους, κήρυττε το χαρμόσυνο μήνυμα για τον ερχομό της βασιλείας του Θεού και γιάτρευε κάθε ασθένεια και κάθε βαριά αρρώστια στον λαό” (στχ 36).

Ο αγώνας για την εγκαθίδρυση της Βασιλείας του Θεού άρχισε, ο δρόμος όμως για την επικράτησή της φαίνεται να είναι μακρύς ακόμα, καθώς ούτε σήμερα ο κόσμος δείχνει να έχει απαλλαγεί από την πνευματική τυφλότητα και τον ανορθολογικό τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων της ζωής. Η ραγδαία αύξηση φονταμενταλιστικών κινήματων και η υιοθέτηση από ευρέα στρώματα της κοινωνίας ανατολίτικων πνευματικών πρακτικών αποδεικνύουν την αλήθεια του παραπάνω ισχυρισμού. Απέναντι σ' αυτές τις καταστάσεις οι χριστιανοί καλούνται να επαναπροσδιορίσουν το όραμά τους και να ανανεώσουν τη στράτευσή τους για την επικράτηση της Βασιλείας του Θεού. Όπως χαρακτηριστικά τονίζεται σε μία από τις αποφάσεις της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθόδοξου Εκκλησίας, “**Ο λόγος της προς τόν κόσμον αποβλέπει πρωτίστως όχι εις τό νά κρίνη και καταδικάση τόν κόσμον (πρβλ Ιωα 3:17 και 12:47), αλλά εις τό νά προσφέρη εις αυτόν ως οδηγόν τό Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τήν ἐλπίδα καί βεβαιότητα ὅτι τό κακόν, ὑπό οἵανδήποτε μορφήν, δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον εις τήν ἱστορίαν καί δέν πρέπει νά ἀφεθῆ νά κατευθύνη τήν πορείαν της**”.

Μ.Κ.

